

1976

Kalocsai kertek alatt: Két népdalkiadványról*

Kalocsa újra meg újra, változatos formákban bizonyítja, hogy ragaszkodik hagyományaihoz: messzeföldön híres népművészetét igyekszik megőrizni, megújítani és terjeszteni – a környékeliek és mások gyönyörűségére. Legutóbb egy hanglemezzel és egy kiadvánnyal hívták fel a figyelmet a gazdag kalocsai folklórra. Mindkettőnek Cserey József, a Duna menti népzene jeles gyűjtője és fáradhatatlan propagálóra volt a gondozója.

A legutóbbi folklórfesztiválra megjelent, mintegy negyedórányi anyagot tartalmazó kislemez javarészt helyi, illetve környékbeli előadók tolmácsolásában ad ízelítőt a kalocsai népdalkincsből. A jóízű dalolás – úgy tűnik – hitelesen tárja a hallgató elé a ma is élő vagy éppen újraéledő dallamokat és előadói stílust. Kár, hogy olykor az éneklés – ez lemezen különösen feltűnő – nem elég tiszta, ami rontja az előadás értékét. A lemez fő erénye, hogy keresztmetszetet ad a Kalocsa vidéki parasztzene mai műfajairól és stílusáról. A gyermekdaloktól az egyéni és csoportos daloláson, a citeramuzsikán át a mai ifjúsági népzenei mozgalom jellegzetes formáig: a Sebő együttes képviselte feldolgozásmódig terjed a választék.

Ugyancsak a kalocsai járási hivatal és a városi tanács támogatásával látott napvilágot Cserey József 150 dallamot tartalmazó gyűjteménye Kalocsai kertek alatt címmel. A helyi folklór népszerűsítését, a pávakörök, népdalkedvelők műsorának gazdagítását nagyszerűen szolgálhatja a kis füzet. Értékes környékbeli dalok és országosan elterjedt dallamok szép helyi változatai kerültek – a korábbi gyűjtemény átdolgozásával és bővítésével – a kiadványba.

Legtöbb dallal Kalocsa és Homokmégy szerepel, egyenként mintegy negyvennel; de szép számmal találunk részteleki, szakmári, drágszéli, felsőereki és öregcsertői dalokat is. Javarészt a már szinte kizárólagosnak mondható, ma is virágzó és kedvelt új népdalstílust képviselik a kötet dalai, öt fejezetbe csoportosítva követik egymást: Csöndes dalolgatás, Fércelők, karikázók, Csárdások, Marsok, Népszokások, játékok, párosítók. Kár, hogy az utolsó fejezetből a valódi gyermekjátékdalok – amelyekből néhányat a lemezen hallhatunk – kimaradtak. Pedagógusok, éneklő iskolások számára ezzel még értékesebbé válhatott volna a gyűjtemény. Jó szolgálatot tesznek viszont a mintául megadott dalsokrok. Előadásuknál legfeljebb a kottaképektől olykor eltérő, jó, egységes hangmagasság megválasztására kell törekedni.

* Petőfi Népe, 1976.05.08., 4. o.

Hasznos lenne, ha Cserey József értékes és szép gyűjteménye legalább Bács-Kiskunban mindenfelé hozzáférhető lenne. A dalok művészi értéke, a válogatás gondossága, s helyi hagyományainak megbecsülése is sürgeti széles körű terjesztését.